

Nr 110.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående ytterligare anslag till sjömättningsändamål för budgetåret 1941/42; given Stockholms slott den 27 februari 1942.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Per Edvin Sköld.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 27 februari 1942.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anmäler chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Sköld, frågor om ytterligare anslag till sjömättningsändamål för budgetåret 1941/42 samt anför härutinnan följande:

1:o)

Till Sjökarteverket: Mättnings- och rekognosceringsverksamhet är för innevarande budgetår uppfört ett reservationsanslag av 312,700 kronor. För anslaget gäller följande stat:

Bihang till riksdagens protokoll 1942. 1 saml. Nr 110.

1. Fältarbeten till sjöss	kronor	77,000
2. Fältarbeten på land	»	3,000
3. Driftkostnader vid det magnetiska observatoriet på Lovö	»	2,700
4. Rustning och underhåll m. m.	»	200,000
5. Komplettering av båtmateriel	»	30,000
	<u>Summa kronor</u>	<u>312,700.</u>

Chefen för sjökartverket har i skrivelse den 11 februari 1942 hemställt, att för budgetåret 1941/42 måtte anvisas för fältarbeten till sjöss ytterligare 24,500 kronor och för rustning och underhåll m. m. ytterligare 14,000 kronor. Till stöd härför har anförts bland annat följande:

Då anslaget i augusti månad 1940 beräknades, hade driftkostnaderna för fältarbetenas bedrivande med samtlig fartygs- och båtmateriel beräknats uppgå till i medeltal 500 kronor för dag. Motsvarande kostnader enligt för närvarande gällande priser komme att uppgå till omkring 850 kronor för dag eller för tiden den 20 april—den 30 juni 1942 omkring 59,500 kronor. Detta gällde dock endast under förutsättning att utsjölodningsfartyget Gustaf af Klint, i enlighet med uppgjord arbetsplan, icke komme att användas för utsjölodning sommaren 1942. Driftkostnaderna för fältarbetena under den tilländalupna delen av budgetåret (juli—september 1941) hade dock kunnat hållas vid omkring 650 kronor per dag på grund av att ett år 1940 inköpt lager av bränn- och smörjoljor förbrukats under första delen av denna period. Med inräknande av värdet av nu ineliggande mindre lager av förbrukningsmateriel föreläge för närvarande en behållning å berörda anslagspost med omkring 35,000 kronor. För fältarbetenas bedrivande i planerad omfattning intill den 1 juli 1942 erfordrades därför en förstärkning av denna anslagspost med (59,500 — 35,000 =) 24,500 kronor.

Kostnaderna för de oundgängliga rustnings- och underhållsarbetena under innevarande budgetår komme att uppgå till omkring 214,000 kronor mot det beräknade beloppet 200,000 kronor. Trots att inskränkningar i underhållsarbetenas omfattning gjorts i den utsträckning som varit möjlig, hade en nödvändig omläggning av däckets på sjömättningsfartyget Ejdern till en kostnad av omkring 14,000 kronor icke kunnat inrymmas i det anvisade beloppet. Tidigare hade beräknats, att kostnaden för detta arbete skulle kunna inrymmas i disponibla anslagsmedel med eventuellt anlåtande av behållning å anslaget från föregående budgetår. Inträdda prisstegringar hade emellertid föranlett dels att arbetet i fråga blivit dyrare än tidigare beräknats dels ock att någon behållning å föregående års anslag icke uppstått. En förstärkning av denna anslagspost för rustning och underhåll m. m. med 14,000 kronor vore därför erforderlig.

Departements-
chefen.

Mot den gjorda framställningen, vilken föranletts av den inträffade prisstegringen, finner jag icke anledning till erinran. Det enligt föreliggande beräkningar för mättnings- och rekognosceringsverksamhet ytterligare erforderliga beloppet, 38,500 kronor, torde bära äskas av riksdagen såsom anslag å tilläggsstat II till innevarande budgetårs riksstat. Jag får hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Sjökartverket: Mättnings- och rekognosceringsverksamhet*
å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa
ett *reservationsanslag* av ..... kronor 38,500.

2:o)

För anskaffning av nytt utsjölodningsfartyg hava 1939 och 1940 års lagtima riksdagar anvisat tillhopa 830,000 kronor. Vidare har 1941 års riksdag för samma ändamål å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisat ytterligare 21,000 kronor.

Genom brev den 30 juni 1939 fastställde Kungl. Maj:t huvudritning att lända till efterrättelse vid fartygets byggande, med rätt för sjökartverket att vidtaga sådana mindre avvikelser från ritningen, som under byggnadsarbetets utförande befundes ändamålsenliga och kunde verkställas utan att den för fartygets anskaffning beräknade kostnaden överskredes.

Den 3 november 1939 undertecknades kontrakt med Finnboda varv angående byggande av fartyget i fråga. I kontraktet intogs emellertid en bestämmelse av innehåll, att leverantören på vissa villkor skulle vara berättigad till ersättning — utöver det kontrakterade beloppet — för på grund av kriget inträffade ökade kostnader i samband med leveransen.

I skrivelse den 11 februari 1942 har nu *chefen för sjökartverket* anmält, att till följd av inträffade prisstegringar de för fartyget verkställda kostnadsberäkningarna icke hållit streck. Vissa merkostnader hade uppstått. Dessa framginge av följande tablå över dispositionen av de för fartyget anvisade medlen:

Ä n d a m å l	Beräknad kostnad	Verklig kostnad	Överskott Underskott
Byggnadsentreprenad	687,600: —	794,668: 01	—107,068: 01
Kontrollantarvode	15,000: —	16,952: 63	— 1,952: 63
Allmän utrustning	103,000: —	101,809: 95	+ 1,190: 05
Viss teknisk utrustning	21,000: —	22,507: 37	— 1,507: 37
Oförutsedda kompletteringar och ändringar.....	18,000: —	18,032: 22	— 32: 22
Diverse utgifter	6,400: —	6,043: 01	+ 356: 99
Summa kronor	851,000 —	960,013: 19	—109,013: 19

I skrivelsen anföres vidare:

Av de sålunda angivna merkostnaderna vore ett belopp av 107,068 kronor 1 öre att hänföra till merkostnader enligt den i byggnadskontraktet intagna klausulen angående ekonomisk force majeure. Efter verkställd detaljgranskning av varvets beställningsskrivelser, fakturor, avlöningslistor m. fl. handlingar hade chefen för sjökartverket godkänt ifrågavarande fordran.

Till nämnda merkostnad borde även läggas den merkostnad, som uppstått å arvudet till kontrollanten, eller 1,952 kronor 63 öre. Detta arvode skulle nämligen enligt avtalet utgå med 2 procent å de byggnadskostnader, som erlades till varvet. Även i detta fall hade sålunda uppstått en på grund av prisstegringen oundviklig merkostnad. Som tablå utvisade hade emellertid å övriga beräknade kostnader uppstått ett mindre överskott, 7 kronor 45 öre. Sistnämnda merkostnad borde därför minskas med 7 kronor 45 öre till 1,945 kronor 18 öre. Sammanlagda beloppet av de merkostnader, som icke kunde täckas medelst anvisade medel bleve då enligt ovan (107,068: 01 + 1,945: 18 =) 109,013 kronor 19 öre.

Med stöd av vad sålunda anförts har chefen för sjökarteverket hemställt, att ett tilläggsanslag av 109,013 kronor 19 öre måtte anvisas för bestridande av ifrågavarande merkostnader.

*Departements-
chefen.*

Jag förordar, att för ifrågavarande ändamål ett till 109,100 kronor avrundat belopp anvisas å tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Nytt utsjölodningsfartyg* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett *reservationsanslag* av..... kronor 109,100.

Med bifall till vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Sven Berglund.